

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Onderwerp: *Benut taalcoaching door vrijwilligers als bewezen vorm van non-formeel onderwijs*

Utrecht, 26 juni 2019

Geachte commissieleden,

Op donderdag 27 juni a.s. debatteert u met minister Koolmees over de Veranderopgave Inburgering. Graag verzoeken wij u mede namens [165 taalcoachorganisaties](#), die wekelijks ruim 16.000 taalvrijwilligers ondersteunen, twee belangrijk aandachtspunten bij dit debat te betrekken.

Wij zijn in het algemeen positief over de plannen die minister Koolmees in zijn brief van 25 juni j.l. presenteert. Door de regie voor het nieuwe inburgeringsstelsel bij de gemeenten neer te leggen, kunnen zij nieuwkomers integraliteit, flexibiliteit en maatwerk bieden. Wij zijn het eens met de visie van de minister dat het leren van de Nederlandse taal en het vinden van een baan voor inburgeraars essentieel zijn om mee te doen in de maatschappij. Echter, voor de invulling van het broodnodige oefenen van de Nederlandse taal in de praktijk vinden wij de plannen nog te vrijblijvend. Hieronder lichten we onze twee aandachtspunten nader toe.

- 1. Wij vinden het van groot belang dat taalcoaching door vrijwilligers - als bewezen effectieve vorm van non-formeel onderwijs - in de wet wordt opgenomen, met de daarbij horende financiële voorzieningen.**
Inburgeraars worden het snelst taalvaardig in het Nederlands door de combinatie van goed onderwijs én veel oefenen in de praktijk met Nederlandssprekenden, zo toont onderzoek aan¹. Door in het persoonlijke Plan Inburgering en Participatie (PIP) de theorie *altijd* te verbinden met de praktijk, dus formeel onderwijs met vormen van oefenen, zoals [taalcoaching door vrijwilligers](#), leren inburgeraars de Nederlandse taal sneller, hebben zij meer contacten met Nederlanders en versnelt hun participatie naar onderwijs en werk. Het belang van deze combinatie, dus een optimaal samenspel van professionals en vrijwilligers, onderschrijven ook het UAF, VNG, Divosa, BVNT2, MBO Raad, NUT, Oval, NRTO en G40, zie [onze gezamenlijke brief van 2 juli 2018](#). Wij vinden de huidige plannen nog te vrijblijvend: de gemeenten *kunnen* besluiten effectieve vormen van non-formeel leren te verbinden aan formeel leren, maar zij hoeven dit niet te doen.
- 2. Tevens zijn wij van mening dat non-formeel leren ook in onderwijsroute en Z-route wordt opgenomen.**
Wij zijn blij dat de minister in zijn brief de combinatie van formeel en non-formeel leren expliciet noemt in de B1-route: *“Aanvullend op afspraken over formeel leren door middel van taalonderwijs kan de gemeente ook bepalen dat non-formeel leren, zoals een wekelijkse afspraak met een taalmaatje, onderdeel is van de B1-route.”* Echter, ook voor inburgeraars die de onderwijsroute of de Z-route volgen is het essentieel om de Nederlandse taal veel in de praktijk te oefenen met Nederlandssprekenden. Wij dringen er daarom op aan dat de rol van taalmaatjes/taalcoaches/taalvrijwilligers ook in deze routes wordt geregeld.

De voordelen van het in de wet opnemen van taalcoaching door vrijwilligers

Effectieve tweede taalverwerving bestaat uit goed onderwijs *in combinatie* met veel oefenen. Taalmaatjes maken het oefenen van de Nederlandse taal mogelijk. Door het wekelijks in de praktijk toepassen van de taal op informele wijze durven anderstaligen de taal te spreken, neemt de woordenschat toe en krijgen ze meer zelfvertrouwen. Daarnaast fungeren taalvrijwilligers voor veel inburgeraars als brug tussen het klaslokaal en de samenleving, doordat zij in gesprek gaan over alledaagse, veelal ongeschreven, Nederlandse gebruiken, zoals omgangsvormen op de werkvloer, in de gezondheidszorg of in het onderwijs. Ook blijkt uit onderzoekⁱⁱ dat anderstaligen **sneller meedoen** in de samenleving na ondersteuning van een taalcoachtraject. Ze regelen sneller hun eigen zaken, gaan sneller **betaald werk** doen (30%) en verder met een cursus of opleiding (20%). Tevens zorgt taalcoaching ervoor dat vrijwilligers een **positiever beeld** krijgen van anderstaligen.

Door taalcoaching in de wet op te nemen hebben inburgeraars altijd toegang tot beide vormen van onderwijs, zowel formeel als non-formeel. De combinatie is dan in alle gemeente de norm en niet afhankelijk per gemeente. Er ligt al een landelijke infrastructuur van lokale en regionale van ruim 165 ervaren taalcoachorganisaties met 386 locaties, verenigd in het landelijke platform Het Begint met Taal. Deze diverse organisaties, van zelfstandige buurtinitiatieven tot projecten bij bibliotheken of vluchtelingenorganisaties, bereiken jaarlijks circa 16.000 vrijwilligers en 31.000 anderstaligen. Doordat taalcoachorganisaties voornamelijk met vrijwilligers werken, zijn de kosten relatief laag. Middelen zijn onder meer nodig voor trainingen, materiaal en een (betaalde) coördinator die o.a. verantwoordelijk is voor het werven, begeleiden, trainen, monitoren en evalueren van alle taalkoppels. Door formeel onderwijs en taalcoaching aan elkaar te verbinden wordt de kennis, ervaring en infrastructuur rondom de inburgering optimaal benut.

Tot slot willen we opmerken dat we erg benieuwd zijn naar de nadere uitwerking van de voorgestelde plannen, zoals rondom de Z-route, MAP en participieverklaring, monitoring en kwaliteitsbewaking, en hoe gemeenten effectief integraal kunnen samenwerken met de diverse aanbieders. Als verbinder, kwaliteitsbewaker en versterker van taalcoachorganisaties fungeert Het Begint met Taal graag als belangrijke aanjager en facilitator voor het verbinden van formele aanbieders met taalcoachorganisaties. Vanzelfsprekend denken we graag mee in de verdere uitwerking.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Sylvia de Groot Heupner via telefoonnummer 06-19003176 en emailadres sylvia@hetbegintmettaal.nl.

Met vriendelijke groet,

Nel Buis
voorzitter

Sylvia de Groot Heupner
directeur

ⁱ Appel, R. Tweedetaalverwerving in binnen- en buitenschoolse contexten in: Emmelot en Verhallen (1997) Buitenschools leren in het NT2 onderwijs, UVA/ITTA, 1997 - Verhallen, S. Relevante algemene en theoretische achtergronden bij het buitenschools leren (Vakwerk 12, Binnenschools en Buitenschools leren en oefenen, 2018) - Cummins, J. Bilingualism and special education: Issues in assessment and pedagogy (1984) MultilingualMatters, Clevedon, England
ⁱⁱ [Aantal anderstaligen in Nederland CINOP \(2016\)](#), [Opbrengsten van taalcafés en cursussen digitale vaardigheden – KB en Probiblio \(2018\)](#), [Verduurzamen van informele taalondersteuning – Verwey-Jonker Instituut \(2013\)](#), [Meer dan taal alleen – Regioplan \(2011\)](#), [Inventarisatie nonformeel taalonderwijs gemeenten – Kennisplatform Integratie & Samenleving \(2016\)](#)